

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE.

Člani „Zadružne zveze“ dobivajo list brezplačno.
Cena listu za nečlane po štiri krome na leto; za pol leta dve kroni;
za četrt leta eno krono; za člane zvezinih zadrug po tri krome na leto.
Posamezne številke 20 vin.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsacega meseca. — Rokopisi se ne
vračajo. — Cene inseratom po 20 h od enostopne petit - vrste, za
večkratno insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 216.

V Ljubljani, 25. januarja 1907.

C. kr. poštne hran. št. 64.846
Kr. ogrske „ „ „ 15.648

Vsebina: Sestanek mlekarskih zadrug in razstava masla. Letni zaključek. Denarni promet. Naše poljedelstvo in nove trgovinske pogodbe. Pomen buteljskih vin domačega pridelka za povzdigo našega vinarstva. Pridelek žita na Kranjskem l. 1906. Koledar za kmetovalca 1907. Občni zbori. Inserati.

Sestanek mlekarskih zadrug in razstava masla.

V zgodovini „Zadružne zveze“ v Ljubljani in pa sploh v zgodovini jugoslovanskega zadružništva ostane 14. januar 1907 zabilježen z zlatimi črkami.

Zadružna zveza v Ljubljani priredila je ta dan „Shod mlekarskih zadrug in razstavo masla“.

Take prireditve še do sedaj na avstrijskem jugu ni bilo.

Zadružna zveza v Ljubljani doprinesla je sijajen dokaz, da obvladuje vse panoge zadružništva in ima res smisel za napredujoče zadružno delo.

Krog 100 zastopnikov mlekarskih zadrug in prijateljev mlekarskega zadružništva bilo je 14. januarja t. l. zbranih v mali dvorani hotela „Union“.

Podpredsednik „Zadružne zveze“ vlč. g. kanonik Šiška otvoril je shod in imenoval zapisnikarjem gosp. ravnatelja Rožman.

Pozdravil je v prvi vrsti razne ugledne goste i. s. gosp. dvornega svetnika dr. Morica Ertl in mlekarskega nadzornika g. Vinka Charousek, kot zastopnika c. kr. poljedelskega ministerstva, g. Oskarja viteza Raffay, načelnika mlekarskega oddelka pri „Splošni zadružni zvezi“ na Dunaju, gosp. vladnega svetnika viteza Laschan, kot zastopnika c. kr. kranjske deželne vlade, g. deželnega odbornika in državnega poslanca Povše kot zastopnika deželnega odbora v Ljubljani itd., itd.

Na to so pričela predavanja.

Prvi je predaval gospod mlekarski nadzornik Legvart, ki je podal temeljito sliko o mlekarstvu in o vseh panogah gospodarstva, ki so z mlekarstvom v zvezi, dodal je mnogo važnega poduka.

Gospod predavatelj stavil je sledečo resolucijo:

1. Dne 14. t. m. v Ljubljani zbrane mlekarske zadruge pozivljajo Zadružno zvezo, naj nemudoma prosi c. kr. železniško ministerstvo, da zniža vožnjo surovega masla na vseh avstrijskih železnicah, in sicer tako, da plačana tovorna vozarina velja za brzovožnjo.

2. Zadružna zveza se pozivlje, da vloži prošnjo na glavno vodstvo južne in državnih železnic, naj se vpeljejo čimpreje v poletnem času hladilni vozovi za prevažanje mleka med Ljubljano, Trstom in Reko. V prošnji naj se tudi povdarja, da se na vseh postajah pri prekladanju mleka in mlečne posode nujno odpravi malomarno ravnanje z mlečno posodo, ki sedaj povzroča mlekarskim zadrugam letno mnogo tisoč kron škode, in da se mleko sprejema v vsakem slučaju en četrt ure pred odhodom vlakov.

Resolucija sprejela se je soglasno, istotako dostavek gospoda nadučitelja Zupana, naj se sprejema maslo na železnici ob vsakem času — in dostavek gospoda župnika Oblaka, da se sprejema maslo tudi na postajališčih.

Med tem prišel je na shod predsednik Zadružne zveze vlč. gospod dr. Krek in prevzel predsedstvo.

Drugi je predaval ravnatelj kemičnega preskuševališča dr. Kramar o preiskovanju mleka.

Razložil in pokazal je jasno način preiskovanja ter v svojih strogo strokovnih a vendar zanimivih izvajanjih dokazal potrebo rednega preiskovanja mleka.

Stavil je sledečo resolucijo:

Današnji sestanek mlekarskih zadrug v Ljubljani, smatra vpeljavo preiskovanja mleka na tolščo pri po-

sameznih mlekarških zadrugah kot neobhodno v pro-speh imenovanih zadrug, ker le na taki podlagi je mogoče mleko od zadržnikov sprejemati in za pro-dano mleko in mlečne izdelke sprejeti denar med za-družnike pravično razdeliti. Zadruge, ki izdelujejo surovo maslo brez stalnega natančnega preiskovanja mleka na tolščo, niti prave vrednosti mleka, niti su-rovega masla preračunati ne morejo, ker dobe iz ra-čuna na litre popolnoma napačne podatke, kateri za-drugam gotovo le škodujejo.

Ako se pa vrši račun po množini tolšče v mleku — kar je v drugih deželah večinoma že vpeljano — je očitno, da se mora tako preiskovanje mleka iz-vrševati strogo, natančno in nepristransko, kar je mogoče doseči le s preiskovanjem mleka v v to svrhu poklicanih kemičnih zavodih in to pri nas na kme-tijsko - kemičnem preskuševališču za Kranjsko v Ljubljani.

Resolucija se je sprejela v celem obsegu, kakor tudi dostavek gospoda dr. Kreka, — da naj stroške za redno preiskovanje mleka pokrijejo po vzgledu drugih dežel javni zastopi.

Utemeljuje svoj dostavek, povdarjal je gospod dr. Krek, da se naša dežela premalo briga za za-družništvo in mu ne nudi tistih ugodnosti, kakor je to drugod običajno: pač spijo — a skupnost zadrug jih bo že zbudila iz spanja.

Gospod Rosman, zastopnik „Gospodarske zveze v Trstu“, predaval je o mlečni trgovini.

Njegovo poročilo nam je predložilo, da je naša mlečna trgovina slaba in nujno potrebna dobre pre-membe.

Gospod Rosman predlagal je sledečo reso-lucijo:

1. Zadržna zveza naj skrbi, da vse mlekarške zadruge spravijo na trg izdelek enake kvalitete.

2. Vspešnost mlečne trgovine zahteva, da spra-vijo mlekarške zadruge svoje izdelke skupno na trg in sicer najložje po „Gospodarski zvezi v Ljubljani“.

3. Ker postaja domači trg pretesen naj skrbi „Zadržna zveza“ pravočasno za razširjenje trga s posebnim ozirom na eksport in naj zajedno skrbi za primerno reklamo.

4. „Zadržna zveza“ naj skupno z drugimi kme-tijskimi korporacijami pri zakonodajstvu posreduje naj se zakonitim potom določi, da se pod imenom maslo more samo le naravni mlečni izdelek maslo prodajati.

Resolucija se je odobrila.

Sprejel se je tudi dostavek gospoda Rož-mana naj „Zadržna zveza“ skrbi, da se mlečna trgovina uvrsti med koncesionirane obrti — z do-stavkom gospoda dr. Kreka, naj bo podelitev takih koncesij odvisna od zdravstveno-policijske oblasti in od zadržnih zvez.

Zadnji je predaval gospod Rožman o mle-karskem združništvu; podal je pregled jugoslovan-skega mlekarškega združništva, opozoril na razne napake in pomanjkljivosti v organizmu, v poslovanju, v knjigovodstvu itd.

Sprejela se je sledeča resolucija:

1. Na sestanku dne 14. januarja 1907 zbrani zastopniki mlekarških zadrug priporočajo naj se v pravih mle-k. zadrug določi za članstvo neka stalna doba in sicer ne pod tremi leti.

2. Zadržna zveza se pozivlja, da izposluje slo-vensko mlekarško šolo in skrbi za prireditve mle-karskih tečajev; v to svrhu naj išče sporazumljenje z vsemi drugimi kmetijskimi korporacijami.

3. Priporoča se mlekarškim zadrugam, da po razmerah razširijo svoj delokrog na prodajo jaje in zelenjave.

4. Priznava se potreba neke ožje organizacije mlekarških zadrug in priporoča, da se ta izvede ali v področju že obstoječe zveze — ali pa naj skrbi — „Zadržna zveza“ za ustanovitev posebne strokovne zveze mlekarških zadrug.

Z dostavkom gosp. nadučitelja Zupana naj skrbi „Zadržna zveza“ za posredovanje pri živinski kupčiji.

Sprejel se je tudi soglasno predlog gosp. dr. Kreka, naj se priredi vsako leto vsaj en tak mle-karski sestanek.

Stavljene in sprejete resolucije kažejo, da je vsak predavatelj svoj predmet temeljito in stvarno obdelal.

O vseh predmetih razvile so se živahne debate, kojih so se vdeleženci pridno vdeleževali.

Po predavanjih, ki so trajala od 9. ure pred-poldne do pol 2. ure popoldne, imeli so zborovalci skupen obed v restavraciji hotela „Union“.

Popoldne vršila se je razstava masla. Za raz-stavo priposlala je vsaka mlekarška zadruga $\frac{1}{2}$ kg masla in pa izpolnjeno vprašalno polo s podatki o maslu.

Maslo bilo je razstavljeno v mali dvorani hotela „Union“, kjer so se vršila prej predavanja.

Vsako razstavljeno maslo imelo je na razstavi svojo številko; ime zadruga ostalo je tajno.

Maslo je bilo že prej v kemičnem preskuševa-lišču v Ljubljani preiskano, koliko da ima tolščobe in vode.

Ta preiskava je našla, da pod 80% tolščobe ni imelo nobeno maslo, pač pa po največ čez 80%; pri nekaterih se je našlo celih 86% — pri enem pa celo 87%, toraj več, kakor kje drugod, ker se je v drugih deželah našlo k večjemu 84%.

Ako ima maslo s tako tolščobo tudi vse druge dobre lastnosti, si more na svetovnem trgu ne samo pridobiti dobro ime temveč tudi trg sam.

Maslo so razstavile sledeče zadruge:

Na Kranjskem:

Brezovica, mlekarska zadruga.
Cerklje, kmečka mlekarna.
Dobračevo, mlekarska zadruga.
Dol. Vrsnik, „ „
Dolsko, „ „
Dragomlje, „ „
Gorje, „ „
Hruševje, podnanoška mlekarnica in sirarnica.
Izlake, mlekarska zadruga.
Koče, „ „
Komenda, „ „
Krtina, „ „
Ledine, „ „
Naklo, „ „
Podlonk, „ „
Predoslje, „ „
Radomlje, „ „
Rova, „ „
Selca, „ „
Srednjava v Tuhinju, mlekarska zadruga.
Škofjaloka, mlekarska zadruga.
Šmarca, „ „
Št. Vid, „ „
Trboje, „ „
Vodice, „ „
Žiri, sirarna in mlekarna.

Na Koroškem:

Št. Jakob v Rožu, mlekarska zadruga.

Na Goriškem:

1. Bovec, mlekarsko društvo.
2. Planina pri Cirknem, mlekarska zadruga.

V Istri:

1. Beram, mlekarska zadruga.
2. Hrušica, mlekarska zadruga.

Druge pri Zadružni zvezi v Ljubljani včlanjene mlekarske zadruge ne izdelujejo masla temveč prodajajo redno mleko.

Razstavljeno maslo presodila je posebna komisija, ki je obstala iz sledečih gospodov:

1. Vinko Charousek, c. kr. mlekarski nadzornik v c. kr. poljedelskem ministerstvu.
2. Oskar vitez Raffay, načelnik mlekarskega oddelka pri „Splošni zadružni zvezi“ na Dunaju.
3. Dr. Franc Kramer, ravnatelj kemičnega preiskuševališča v Ljubljani.
4. Jakob Legvart, mlekarski nadzornik v Ljubljani.
5. Josip Škerlj, poslovodja „Gospodarske zveze“ v Ljubljani (kot zastopnik mlečne trgovine).

Vsako razstavljeno maslo se je presodilo z okusom na okus, duh, zunanost, vnanost in izdeljavo.

Vsak član presojevalne komisije zabilježil je svoj izrek; konečno so se vsi izreki primerjali in se je določila skupna sodba.

Skupna sodba se je zapisala v poseben zapisnik.

Ko se priredi druga razstava masla, se bodo takratni konečni izreki primerjali s prvo razstavo in bo takrat prejela vsaka zadruga certifikat.

Pri drugi razstavi določijo se za narbolja masla tudi darila.

Zadružna zveza v Ljubljani napravi si na podlagi razstav poseben pregled masla, ki bo velike važnosti pri prodaji masla.

Znana tvrdka za mlekarske stroje Alfa Separator na Dunaju razstavila je pri tej prireditvi svoje stroje, ki so se vdeležencem pokazali in razložili.

Zadružna zveza v Ljubljani in pa vse v njej včlanjene mlekarske zadruge morajo biti z uspehi 14. januarja 1907 jako zadovoljne.

Letni zaključek.

(Nadaljevanje.)

Iz knjige posojil napravimo izpisek vseh posojil.

O zaključnih svotah tega izpiska pripomnimo:

1. „Stanje koncem leta 1905“ mora soglašati s zneskom posojil v bilanci za leto 1905.

2. „V računskem letu dano“ mora soglašati s skupnim zneskom, ki ga izkazuje veliki blagajniški dnevnik (razdelnik) med izdatki — rubrika d) — „dana posojila“.

3. „V računskem letu vrnjeno“ mora soglašati s skupnim zneskom, ki ga izkazuje veliki blagajniški dnevnik (razdelnik) med prejemki — rubrika d) — „vrnjena posojila“.

4. „Stanje konec računskega leta 1906“ pride v bilanco za leto 1906 — med aktiva — kot „posojila“.

5. „Obresti — predplačane za l. 1907“ pridejo v bilanco za leto 1906 med pasiva.

Zaostale obresti pa med aktiva — in slično v „Račun zgube in dobička“ v „Zgubo“ oziroma v „Dobiček“.

Dosedanjo knjigo posojil nadomestili smo že z novo, ki bode zaključevanje olajšala.

Posojilnice, ki gojijo „tekoči račun“ s svojimi člani, obračunajo v „knjigi tekočih računov“ vsak pojedini račun.

Seveda se napravi tudi iz te knjige izvleček, sličen dosedaj navedenim.

Obresti tekočega računa se koncem leta 1906 kapitalizirajo in se to izpelje v blagajniškem dnevniku.

Kar se tiče „tekočega računa“, ki ga imajo pojedine zadruge s zvezo, počakajo zadruge na izvleček, ki ga dobijo za leto 1906 od zveze — že v neka-

terih dneh — primerjajo vse vknjižbe, ter potrebno tudi popravijo; — znesek obresti, kojega jim je zveza v I. in II. polletji 1906 v dobro ali v breme pripisala — izpeljejo seveda v blagajniškem dnevniku.

Napraviti je še tudi izpisek deležev.

Na podlagi „Razdelnika“, ali pri novem knjigovodstvu (velikega) „Blagajniškega dnevnika“, izpolnimo v od zveze poslani tiskovini „Računski zaključek“ oddelek „Denarni promet“.

Na to sestavimo na podlagi prometa in eventualne bilance za leto 1905 bilanco (stanje) za pretečeno leto, ter se je pri tem ozirati na tozadevna določila pravil.

Med aktiva je vzeti vse tiste svote, koje ima zadruga tirjati, pa vrednostne stvari, koje se pri zadruzi nahajajo, — tako n. pr. posojila, pri „Zadružni zvezi“ na tekoči račun ali še morda drugod naložen denar, obresti od tega, zastale in zamudne obresti od posojil, delež pri jednom ali drugem zavodu, inventar, vrednost neporabljenih tiskovin, vrednost zemljišč itd. ter konečno gotovina.

Med pasiva pa je vpoštevati vse dolgove, koje je posojilnica imela 31. decembra 1906 n. pr. deleže članov, hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi vred, dolg na tekoči račun pri „Zvezi“, za prihodnje leto predplačane obresti od posojil, eventualni dolg na inventarju, tiskovinah, najemnini, zemljiščih itd. Poleg tega pa je postaviti v pasiva tudi rezervni zaklad z morebitnimi obrestmi.

Ko je to urejeno, odšteti je pasiva od aktiv, na kar se pokaže čisti dobiček eventuelno nasprotno izguba. Ako se je pokazal dobiček, je isti vpisati med pasiva, ako se pokaže izguba t. j. ako presežajo pasiva aktiva, je vpisati med aktiva.

Ko sta ta dva računa končana, je iz obeh teh dveh in iz morebitne prejšne bilance sestaviti „Račun zgube in dobička“.

Dotični, ki sestavlja račun, mora natančno preiskati denarni promet in bilanco, da vidi, kaj je v prvem ali drugem za leto, za katero se dela račun, dobiček ali izguba.

Pod dobiček spadajo n. pr. prejete obresti od dolžnikov, zastale in zamudne obresti od posojil, pri „Zvezi“ narastle obresti tekočega računa — ali še morda kje drugod — naloženega denarja (pri teh seveda samo iste, ki so v letu, za katero se dela račun, narastle) prispevki k upravnim stroškom, pristojbine, zadruzi plačana ali še dolžna najemnina itd. Nasprotno pa je izguba vse to, kar se je v istem letu za računsko leto samo izdalo ali napravilo dolga, tako n. pr.: Za prihodnje leto predplačane obresti, upravni stroški, najemnina zadruga (že plačana ali še dolžna), plačane ali še dolžne obresti tekočega računa pri „Zvezi“ ali obresti še morda drugod prejetih izposojil,

davki, neposredne pristojbine, odpis pri nepremičninah in premičninah „obresti rezervnega zaklada“ itd.

Ako je račun pravilno sestavljen, mora se pokazati pri „bilanci“ in pri „računu zgube in dobička“ jednaki dobiček ali izguba ter je v slučaju dobička istega vpisati med izgubo, v slučaju izgube pa isto med dobiček.

Ko je račun tako sestavljen, je istega še opetno natančno primerjati z ispiski iz hranilne, posojilne in deležne knjige, eventuelno, ako ima posojilnica naložen denar ali izposojila, tudi s temi; vse točke v bilanci se morajo natančno vjemati z onimimi v ispiskih.

B. Nedenarne zadruga.

Nedenarnim zadrugam ni treba računati obresti od hranilnih vlog, posojil in delati izvlečkov — a imajo drugo važno delo — ki se mora izvršiti z največjo natančnostjo in pazljivostjo, posebno pa še pri onih zadrugah, ki imajo prodajalne, kleti, skladišča itd.

To delo je inventura.

Trgovski zakon predpisuje, da se naj inventura izvrši vsako leto in se morajo vpostaviti vse reči s isto vrednostjo, ki jo ob času inventure res imajo.

Ko je inventura končana, je sestava računskega zaključka lahka.

Na podlagi blagajniškega dnevnika napravi se najprej „Denarni promet“, ki naj obsega vse denarne prejeme in izdatke v l. 1906.

V olajšavo davčnim uradom naj se upravni stroški in davki navedejo razdeljeno po vrstah, kakor je v poslani tiskovini razvidno.

Na to je sestaviti na podlagi denarnega prometa, morebitne bilance za l. 1905, in inventure bilanco, pri čem se morajo vpoštevati tozadevna določila pravil.

Med aktiva je vpoštevati vse iste vsote, koje ima zadruga tirjati, ali pa vrednostne stvari, koje se pri zadruzi nahajajo, tako na primer blago, zaloge, izdelki, inventar, naloženi denar, obresti od tega, vrednost neporabljenih tiskovin, vrednost zemljišč, delež pri jednom ali drugem zavodu itd. ter konečno gotovina.

Med pasiva pa je vpoštevati vse dolgove, koje je zadruga imela 31. decembra 1906, brez ozira na zapalost, (strogo naj se pazi, da se ne spregleda kak dolg), izposojila, dolžne obresti od izposojil, deleže, eventualni dolg na inventarju, tiskovinah, najemnini, zemljiščih itd. Poleg tega pa je postaviti v pasiva tudi rezervni zaklad z eventuelnimi obrestmi.

Ko je to urejeno, odšteti je pasiva od aktiv, na kar se pokaže čisti dobiček, eventuelno nasprotno izguba. Ako se je pokazal dobiček, je isti vpisati med pasiva, ako se pokaže izguba t. j. ako presežajo pasiva aktiva, je vpisati med aktiva.

Dotični, ki sestavlja račun, mora natančno preiskati denarni promet in bilanco, da vidi kaj je v

prvem ali drugem za leto, za katero se dela račun, dobiček ali izguba.

V dobiček spadajo n. pr. obresti od naloženega denarja (pri teh seveda samo iste, ki so v letu, za katero se dela račun, narastle, ne pa vse, ki so v bilanci izkazane), pristopnine, zadrugi plačana ali še dolžna najemnina itd.

V dobiček spada pa posebno „Kosmati dobiček pri blagu“ — ki se zaračuna sledeče: Najprej se seštejejo sledeče postavke.

a) Z bilanco za l. 1905.	
Dolg na blagu zadružnikom	K
„ „ „ nezadružnikom	„
b) Z „Denarnega prometa“ za l. 1906.	
Prejemki za blago	„
c) Z bilance za l. 1906.	
Vrednost blaga	„
Terjatve na blagu pri zadružnikih „	„
„ „ „ nezadružn. „	„
skupaj K	

Od te svote se odšteva svota, ki jo dobimo, če seštejemo:

a) Z bilance za l. 1905.	
Vrednost blaga	K
Terjatve na blagu pri zadružnikih „	„
„ „ „ nezadružn. „	„
b) Z „Denarnega prometa“ za l. 1906.	
Izdatki za blago	„
c) Z bilance za l. 1906.	
Dolg na blagu zadružnikom	„
„ „ „ nezadružnikom	„
skupaj K	
Kosmati dobiček K	

Nasprotno pa je izguba vse to, kar se je v tistem letu za računsko leto samo izdalo ali napravilo dolga, takó na pr.: Voznina, užitnina, upravni stroški, najemnina (že plačana ali še dolžna), plačane in dolžne obresti od izposojil, davki, neposredne pristojbine, odpis pri premičnem in nepremičnem inventarju, obresti rezervnega zaklada itd.

Ako je račun pravilno sestavljen, mora se pokazati pri „bilanci“ in pri „računu izgube in dobička“ jednaki dobiček ali izguba ter je v slučaju dobička istega upisati med izgubo, v slučaju izgube pa isto med dobiček.

Ako se to ne vjema, je račun nepravilen.

Kakor hitro je zadruga bodisi posojilnica, bodisi druga zadruga sestavila „Računski zaključek“, pošlje naj nam ga z izpiski in drugimi prilogi vred v pregled in morebiti potrebno popravo, ker hočemo, da so računski zaključki naših zadrug v vsakem oziru pravilni.

Takrat se nam ob enem naroči, da preskrbimo do občnega zbora natis računskih zaključkov. Račun-

ske zaključke tiska „Zadružna tiskarna“ — in preskrbimo korekturo mi sami.

Občni zbor.

Računski zaključek je sestavljen. Pregledala ga je „Zveza“, nadzorstvo, tudi je že natisnjen in ga imajo zadrugarji morda celo že v rokah.

A s tem računski zaključek nikakor ni odobren, predložiti se mora še občnemu zboru.

Občni zbor je najvišja inštanca zadruge in njemu so pridržane najvažnejše odredbe, saj voli načelstvo in nadzorstvo, odobruje računске zaključke in sploh poslovanje, premeni pravila itd.

Pri občnih zbora se nudi vsakemu članu prilika, da poizve o delovanju in stanju zadruge, da pove tudi svoje mnenje in stavi dobre predloge.

Pri občnih zbora naj se oglašijo člani, ki niso zadovoljni s poslovanjem zadruge, tu bo njihova beseda več koristila, kakor zahrbtno zabavljanje.

Občnih zborov naj bi se udeležili vsi zadrugarji, in je dolžnost načelstev, da za to skrbijo, — ker to pač ni lepo, če se zberejo samo le člani načelstva, pa je občni zbor gotov.

Vsakega člana pa ne mika suboparen dnevni red na občni zbor.

Priporočamo toraj, da se na občnih zbora naj tudi predava o zadružništvu sploh ali pa o predmetih, ki so z istim v zvezi in ki morejo zadrugarje zanimati.

Na tak način postanejo naj občni zbora ob enem gospodarski shodi.

Seveda bo kdo ugovarjal, da ni dobiti osebe, ki bi predavala.

No, — „Zveza“ rade volje pošlje govornika, samo da se ji pravočasno sporoči želja.

Ker se pa zna prigraditi, da bi vendar ne mogli poslati govornika, bo treba, da predava kateri član načelstva ali kak drug domačin.

Pri vseh zadrugah se mora vršiti občni zbor vsaj v prvi polovici leta, oziroma je skrajni čas v pravilih določen.

Običajne točke dnevnega reda na občnih zbora so:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva.

Poročilo načelstva naj bo jasno in pregledno.

3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1906. Pri tej točki poroča po določilu § 24. 3. odstavek — zadružnega zakona, nadzorstvo, ki je moralo vse račune in docela tudi računski zaključek pregledati.

4. Volitev načelstva.

5. Volitev nadzorstva.

Pri obeh volitvah so merodajna določila pravil.

6. Prememba pravil.

Če namerava katera zadruga svoja pravila v tej ali onej točki spremeniti, pač naj nameravano pre-

membo prej nam naznani, da presodimo, je li dopustna in umestna ali ne.

Tu pozivamo zadrage, ki imajo za razglase občnih zborov — in za druge razglase — v pravilih še zmirom določene različne druge, posebno politične liste, da spremenijo letos dotično določilo v toliko, da določijo za razglase „Narodni gospodar“, ker zahteva to njih lastna korist in pa tudi zadruga disciplina.

7. Poročilo o izvršeni reviziji.

Vse zadrage, pri kojih se je že izvršila po zadnjem občnem zboru revizija na podlagi revizijskega zakona, morajo postaviti na dnevni red občnega zbora to točko.

Revizijski zakon veva v § 8. da se mora pri tem prečitati dobesedno revizijsko poročilo, ki ga dobe zadrage od nas in s kojim jim dopošljemo tudi prepis revizijskega zapisnika s zahtevo, da se tudi prečita.

Pojasnila o izidu revizije daje nadzorstvo in če tega ni, načelstvo.

To so glavne točke dnevnega reda — pridene se navadno še točka „Slučajnosti“ in pri tej točki naj bo predavanje.

O občnem zboru sestavi se zapisnik — in naj služi zadrugam kot vzorec tiskovina, ki smo jim jo priposlali.

Po občnem zboru.

Občni zbor se je vršil, je odobril računski zaključek, izvolil nove ali pa nekaj ali vse dosedanje člane načelstva in morda premenil celo pravila.

Zadruga mora napraviti vsled tega različne vloge in sicer:

1. Na trgovsko (deželno-okrožno) sodišče naznani takoj novoizvoljene člane načelstva, in smo poslali vsem zadrugam za tako vlogo tiskovine.

Podpisi novoizvoljenih članov načelstva se morajo legalizirati pri sodniji ali notarju in se to zgodi na vlogi sami.

Če so bili novoizvoljeni člani načelstva že prej kedaj v načelstvu in je dobila trgovska sodnija že takrat njih legalizirane podpise, v smislu ministerske odredbe z dne 23. maja 1895. (drž. zak. št. 74) ni treba podpisov spet po sodniji ali notarju legalizirati; na vlogi sami i. s. vsak pri svojem imenu, v tekstu — pa seveda podpišejo in se v vlogi navede, da se nahajajo legalizirani podpisi že pri trgovski sodniji, lastnoročnost teh podpisov potrdi načelstvo samo.

Vlogi se priloži prepis zapisnika o občnem zboru in naj služi za ta prepis zadrugam tiskovina, ki smo jo poslali; ker mora biti prepis zapisnika potrjen, je na poslani tiskovini dotična klavzula natisnjena in jo naj načelstvo pravilno podpiše.

Ta vloga se kolekuje z 2 K — in prepis zapisnika s 30 h.

V istej vlogi se naznani tudi morebitna prememba pravil.

Ako se v načelstvu ni nič spremenilo — pač pa so se premenila pravila, se to v tej vlogi navede.

Če se pa niti v načelstvu niti v pravilih ni nič spremenilo, priporočamo vsem zadrugam, da naznanijo to trgovskim sodiščem na tiskovini, ki smo jo priložili.

Ta naš nasvet je utemeljen v odločbi z dne 29. oktobra 1884 št. 12153 (Adler-Clemens 1176), ki pravi, da se izvolitev dosedanjih članov načelstva vzame samo na znanje — a se ne vpiše v zadrugni register — in se, kakor dostavlja odredba z dne 30. junija 1886 št. 7836 (Adler-Clemens 1292) tudi ne razglasi.

2. Na c. kr. okrajno glavarstvo nekolekovano vlogo v smislu § 35 — 2. odstavek zadrugnega zakona (tiskovino smo poslali) s kojo se predloži 2 izvoda odobrenega računskega zaključka; to se mora zgoditi nardalje v 8 dneh po občnem zboru. Ako so se pravila spremenila, se mora to spet prijaviti okrajnemu glavarstvu — v kar služi ista tiskovina — in se mora to zgoditi nardalje v 8 dneh po registraciji premembe.

3. Nam pa se pošlje prepis zapisnika o občnem zboru in pa 2 izvoda računskega zaključka.

Računski zaključek s premembami v številu članov in deležev vred mora načelstvo vsaj v prvih šestih mesecih razglasiti; naše zadrage razglašajo to v „Narodnem Gospodarju“.

Milostiva gospa,

ali veste, zakaj morate pri nakupovanju sladne kave izrečno poudarjati ime »Kathreiner«?

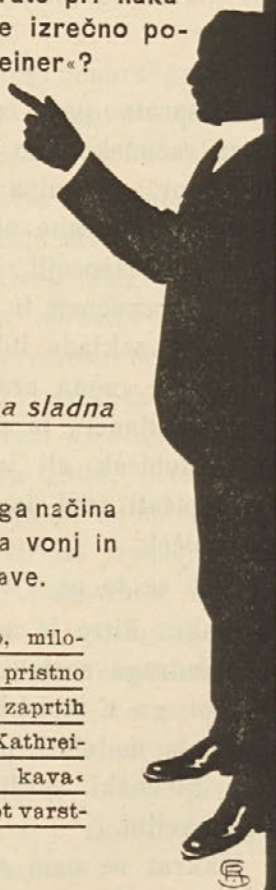
Ker se Vam sicer utegne primeriti, da dobite manj vreden posnemek brez vseh vrlin, s katerimi se odlikuje Kathreinerjeva kava.

Zakaj le

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

ima spričo posebnega načina svojega proizvodjanja vonj in okus zrnate kave.

Zapomnite si torej natanko, milostiva gospa, da dobivate pristno Kathreinerjevo kavo zgolj v zaprtih izvornih zavojih z napisom: »Kathreinerjeva Kneippova sladna kava« in s sliko župnika Kneippa kot verstveno znamko.

Denarni promet

za mesec december 1906.

Baderna, društ. za šted. i zajm. —3000 (15.)
 Baška, seoska blag. +1000 (12.)
 Beram, dr. z šted. i zajm. +2000 (28.)
 Bilje, hran. in pos. +8 (28.)
 Blagovica, hran. in pos. +4000 (31.)
 Bled za blejski kot, hran. in pos. —5000 (12.)
 Bloke, hran. in pos. +5000 (2.) +5000 (16.) +2000 (23.)
 +3000 (30.)
 Boh. Bistrica, hr. in pos. —500 (3.) +6000 (7.) +5000 (31.)
 Boljun, društ. za šted. i zaj. +400 (9.) —1100 (7.) +100
 (18.) —250 (28.)
 Boljunec, hran. in pos. —1000 (6.)
 Borovnica, hran. in pos. —1000 (5.) +2000 (22.)
 Buzet, dr. za št. i zaj. —2000 (1.) +6500 (5.) —5000 (6.)
 Bučka, hr. in pos. +1010 (29.)
 Cerklje, hran. in pos. +3000 (3.) +2000 (10.)
 Cerkno, hr. in pos. —100.000 (1.) —436.78 (31.)
 Cirknica, hr. in pos. +9000 (15.) +3000 (17.)
 Col, hran. in pos. —3000 (7.) —1400 (27.)
 Čatež, hran. in pos. +1000 (2.) —1800 (11.)
 Češnjica, hran. in pos. +3000 (9.) —2000 (27.)
 Čermošnjice, hr. in pos. —2500 (3.) —1000 (18.)
 Črni vrh, hran. in pos. +500 (1.) +700 (3.) +1000 (21.)
 +600 (23.) +800 (25.) +2000 (31.) +600 (31.)
 D. M. v Polju, hran. in pos. —2000 (5.) +500 (6.)
 Dobropolje, pos. +3000 (2.) +4000 (9.) +7000 (22.)
 Dobrinj, hr. in pos. +1000 (8.) +3000 (10.) +2000 (12.)
 Dolsko, hran. in pos. —1200 (11.)
 Domžale, hran. in pos. +3000 (31.)
 Draga, hr. in pos. +1000 (3.) +1200, +2000 (25.) +2700
 (31.)
 Dračevica na Braču, seoska blag. +1500 (3.) —121.28, 170.90,
 586.95, 200.46 (3.) +1200 (10.) +1500 (14.)
 —112.07, —406.96, —82.45 (17.) +1000 (26.)
 —204.45, —59.87, —1711.57, —245, —134.75 (27.)
 Dubrovnik, hrv. puč. šted. —10000 (3.) —10000 (13.) —6000
 (17.) —12000 (24.)
 Fara pri Kostelu, hran. in pos. +2500 (3.) +6300 (31.)
 +700 (31.)
 Gore, hran. in pos. +1000 (19.)
 Gorica, cent. pos. —50.000 (17.)
 Gorje, hran. in pos. +19.60 (16.) —2000 (17.)
 Gojzd, hran. in pos. +500 (10.) —1000 (11.) +1000 (28.)
 Horjul, hran. in pos. +1000 (7.) +500 (14.) +450 (19.)
 +550 (21.) +700 (23.) +1700 (30.) +600 (31.)
 Idrija, hran. in pos. —500 (3.) —4000 (17.) —9000 (24.)
 Ig, hran. in pos. +3000 (4.) +2000 (11.) +1000 (18.) +2000
 (31.)
 Izlake, hran. in pos. +2000 (18.)
 Jesenice, hran. in pos. —3000 (7.) —2000 (12.) —1200 (15.)
 Kamnik, I. okr. +2000, 51.59 (4.) +22.40 (16.) +—10 (18.)
 +8.30 (31.)
 Kamnik, hran. in pos. +6000 (7.) —3000 (10.) —8000 (24.)
 Kanal, okr. pos. +6000 (31.)
 Kandija, hr. in pos. +10000 (7.) +5000 (17.)
 Kaštelir, dr. za št. i zajm. +49.14 (14.)
 Knežak, hran. in pos. +1800 (16.) +1200 (28.)
 Komenda, hr. in pos. +1200 (3.) +1050 (7.) +1120 (24.)
 +1890 (30.)
 Kotor, hrv. bok. šted. —10.000 (7.) —5000 (24.)
 Kranjska gora, pos. +2000 (9.) —2000 (15.)

Križevci, pos. +7000 (2.) +10.000 (30.)
 Krka, hr. in pos. +4500 (16.) +700 (28.)
 Kropa, žreblj. zadr. +461.90 (2.) +135.96 (3.) +91.59 (3.)
 +220.92 (4.) —22999.12 (3.) +77.80 (5.) —3134.39
 (4.) +434 (7.) +31.35 (8.) +420.55 (9.) +97.82
 (10.) +121.75 (10.) +136.40 (11.) +737.82
 +106.40, +364.45, +15.70, +73 (12.) —3000
 (13.) +292.46 (16.) +112.16 (19.) +23.21
 +62.52 (21.) +168.94, +28.61 (23.) +15 +399
 (24.) +164.16, +63.02 (25.) +11.76 (26.) +70.56
 (28.) +142.74 (28.) +240.40, +2004.20, +34
 (20.) +34.80, +16.54 (31.) +18.13 (31.) +28.49
 (31.) —8000, —5263.60 (31.) —1801.01 (31.)
 Laško, hran. in pos. —2000 (29.)
 Leskovec, hran. in pos. +2000 (1.) +500 (2.) +500 (5.)
 +2000 (7.) +800 (16.) +1000 (22.)
 Leskovec, hran. in pos. +300 (19.)
 Lindar, dr. za št. i zajm. —250 (3.) —800 (10.) +250 (18.)
 +180 (23.)
 Ljubljana — Vjaz. podp. dr. —10.000 (6.) —10.000 (11.)
 —10.000 (17.) —25.000 (24.) —15.000 (28.)
 Lošipotok na Taboru, hr. in pos. +1800 (2.) +1200 (9.)
 Lukovica, hran. in pos. +3500 (1.) +1800 (22.)
 Medulin, društ. za šted. i zaj. —2000 (10.)
 Mengeš, hran. in pos. +4500 (9.) +5000 (23.) +2700 (30.)
 Metlika, hran. in pos. —5000 (7.) —10.000 (12.)
 Mirlovi-Zagorje, seoska blag. —5000 (15.)
 Mokronog, pos. +1300 (12.) +1500 (23.)
 Moravče, hr. in pos. +1000 (11.) +2000 (16.) +3500 (23.)
 Mošnje, hran. in pos. +500 (1.) —1000 (7.) —2500 (17.)
 Nadin, kat. hrv. seoska blag. +250 (19.) +400 (28.)
 Nerezine, dr. za šted. i zajm. +2140 (8.)
 Pag, pučka, št. zaj. blag. +900 (5.)
 Pazin, podr. istr. pos. —2500 (10.) +9000 (12.) —20.000
 (13.)
 Pišce, hran. in pos. +6500 (9.) +10.000 (17.) +2000 (25.)
 +3000 (30.)
 Planina, hr. i. pos. —1000 (5.)
 Podbaje, hrv. pučka blag. +183 (22.) —20.000 (31.)
 Polhov Gradec, hran. in pos. +3200 (7.) +1400 (16.)
 +700 (21.) —8400 (29.)
 Pomjan, hran. in pos. —1535 (4.) —2340 (5.) —1950 (11.)
 —650 (18.) —1160 (27.)
 Predvor, hran. in pos. +500 (28.)
 Preska, hran. in pos. —300 (5.) —280 (13.) +3300 (15.)
 Proložac, hrv. pučka blag. +183 (25.)
 Prosek, hran. in pos. —1000 (15.) —1000 (24.) —2000 (29.)
 Pločice-Konavlje, seoska blag. —2500 (10.)
 Punat, s. bl. za šted. i zajm. +6500 (7.)
 Radeče, okr. pos., —3000 (5.) +8000 (15.) +3000 (17.)
 Rab, društvo za štednju i zajm. +2800 (5.) +5000 (12.)
 —2.2000 (13.) —2.44 (24.) +7900 (27.) —1.42
 (31.) +3500 (31.)
 Ribnica, hran. in pos. +5000 (9.) +6000 (23.)
 Rob, hran. in pos. +3000 (7.) +1000 (15.) +1800 (30.)
 +150 (31.)
 Roč, dr. za šted. i zajm. —3000 (29.)
 Rogoznica, seoska bl. +300 (7.) +3000 (25.) +700 (31.)
 Rova, hran. in pos. +1000 (4.) +1500 (21.)
 Selca na Braču, seoska blag. +6000 (4.) —761.17, —252.55,
 —49.—, —227.48, —60.76, —178.60, —129.10
 —168.— (15.)
 Selca pri Škofji Loki, hran. in pos. +3500 (4.) +2000 (28.)
 +2000 (31.)

Semič, hran. in pos. +4000 (14.) +5000 (25.) +1000 (31.)
 Senožeče, hran. in pos. +600 (7.)
 Sevnica, hran. in pos. +5000 (4.) +4000 (18.) +6000 (26.)
 Slovenji Gradec, hran. in pos. -1000 (1.) +1500 (15.)
 +1500 (30.)
 Smlednik, hran. in pos. +1200 (3.) -1800 (11.) +1500
 (30.)
 Sorica, hran. in pos. -1000 (4.)
 Srednjavas, hran. in pos. +1000 (4.) +1000 (5.) +2000
 (9.) -2000 (11.) -2000 (15.) +19 60 (24.)
 Staraloka, hr. in pos. -7000 (18.)
 Stari grad, društ. za šted. zajm. +3000 (1.) +5000 (8.)
 +4000 (11.) +4000 (14.) +3000 (28.)
 Staritrg pri Ložu, km. hr. in pos. +5000 (4.) +24 (19.)
 +7000 (25.)
 Sv. Ema, hran. in pos. -1000 (10.) -1100 (22.)
 Sv. Ivan, hran. in pos. +6300 (7.) -1200 (28.)
 Št. Janž, hran. in pos. +1200 (1.) +1000 (15.) +2800 (17.)
 -600 (12.)
 Sv. Jakob ob Savi, hran. in pos. +2700 (11.) -1400
 (11.) +1250 (20.)
 Sv. Križ pri Kastavi, dr. z. št. i. zajm. -1000 (4.) +700
 (23.)
 Sv. Križ pri Litiji, hran. in pos. +1000 (16.)
 Sv. Kunigunda, hran. in pos. -200 (19.) -1500 (22.)
 Sv. Jurij ob juž. žel., hran. in pos. +2000 (4.) +900 (5.)
 -1500 (4.) -1000 (11.) +1000 (30.)
 Sv. Jurij pod Kumom, hr. in p. -900 (5.)
 Sv. Jurij pri Kranju, hran. in pos. +7000 (1.) -1500 (7.)
 -1000 (13.) +3000 (25.) +1000 (28.) +4000
 (31.)
 Šebrelje, šted. in pos. -800 (31.)
 Škofjaloka, lj. hr. in pos., +800 (21.) +1500 (31.)
 Šmarije, hran. in pos. +2700 (2.) +2500 (9.) +2200 (17.)
 +3600 (31.)
 Šmartno pri Kranju, hran. in pos. +1200 (5.) +615-70 (6.)
 Šmartno pri Litiji, hran. in pos. +2000 (1.)
 Šmartno pod Šmarno goro, hran. in pos. +1760 (1.) +820
 (19.) +450 (30.)
 Šturije, hran. in pos. +3000 (21.) +2000 (25.)
 Struge, hran. in pos. +2500 (9.) +2000 (17.) -5000 (22.)
 Štokovci, društ. za šted. i. zajm. -6000 (3.)
 Št. Ilj pod Turjakom, hran. in pos. +3000 (24.)
 Št. Janž, hran. in pos. -600 (6.)
 Št. Jernej, hran. in pos. +2000 (6.) -3000 (18.)
 Št. Lambert, hr. in pos. +81 (5.) +307 (16.) +80 (26.)
 Sv. Lenart, pos. +5000 (14.)
 Št. Peter, hran. in pos. +1700 (2.) +800 (9.) +3100 (17.)
 +1460 (24.) +2130 (31.)
 Št. Rupert, hr. in pos. -1000 (17.) -2000 (22.) -600 (27.)
 Št. Vid nad Ljubljano, hran. in pos. +2450 (7.) +5000 (11.)
 Št. Vid pri Zatičini, hran. in pos. +1000 (4.) +4000 (6.)
 Tomaj, hran. in pos. -1000 (7.)
 Tomišelj, hran. in pos. +2000 (7.) +2000 (26.) +2000 (31.)
 Toplice, hran. in pos. +2000 (14.) +2000 (28.)
 Trebelno, hran. in pos. -1000 (4.) -1000 (10.) +4000
 (30.)
 Trnovo, hran. in pos. +2000 (5.) +3000 (14.)
 Tržič, hran. in pos. +1000 (2.) +2000 (8.) -1001-67 (10.)
 -2000 (10.) -2000 (28.)
 Tržišče, hran. in pos. -500 (6.)
 Tunice, hran. in pos. -500 (5.) +1000 (24.)
 Velike Lašče, hr. in pos. -1000 (4.) +1000 (15.) +4000
 (18.) +1700 (22.) +1300 (23.)

Videm, pos. +1000 (1.)
 Vipava, hr. in pos. -4000 (4.) -4000 (31.)
 Višnja gora, hr. in pos. +2500 (2.) -4500 (4.) -6000 (11.)
 -1600 (17.) +2500 (28.) +3000 (31.) -8000
 (29.)
 Vojsko, hran. in pos. +400 (9.) +800 (11.) +1800 (30.)
 Vodice, blag. z. šted. i. zaj. -6000, -6500 (21.)
 Vodice, hran. in pos. +3000 (2.) -3000 (1.) +3000 (9.)
 +700 (23.) +3000 (30.)
 Vrbnik, dr. za št. i. zajm. +3000 (9.) +2000 (28.)
 Vrhnika, hran. in pos. +5000 (21.)
 Vrlika, seoska blag. -6000 (1.)
 Zagradec, hran. in pos. +1000 (7.) -500 (6.)
 Zagorje ob Savi, ljud. hr. in pos. +1400 (5.) -4800 (6.)
 +950 (19.) +600 (28.)
 Zatičina, pos. +1000 (4.) -1100 (4.) +1600 (6.) +1300
 (18.)
 Žiri, hran. in pos. +4000 (7.) +2200 (22.)
 Žužemberk, hran. in pos. +3000 (3.) -3000 (3.)
 Žiče, hran. in pos. -5000 (12.) +600 (21.)

Naše poljedelstvo in nove trgovinske pogodbe.*)

I.

O vplivu trgovinskih pogodb na poljedelstvo sploh.

Glavni pogoj za prosperiranje vsakega obrta je, da se njegov obrat rentira. Vsako delo se mora plačati z ozirom na uporabo časa in truda. Vsakdo, ki naloži kapital v kaki kupčiji, more z vso pravico zahtevati, da se mu ta kapital vsaj z malimi odstotki obrestuje. Če pa razmere ravno pri važnih produkcijskih panogah ne odgovarjajo tem načelom — tedaj so to nezdravi pojavi, katere se mora zboljšati, sicer trpi vse narodno gospodarstvo države.

Naša domača zemlja je izgubila moč, preživljati onega, ki jo obdeluje — izgubila je moč, nagraditi ono delo, katero se vporabi za njeno obdelovanje, obrestovati oni kapital, ki je investiran v njenem obdelovanju.

Avstrijsko-ogrska monarhija je brezdvomno agrarna, poljedelska država. Vsaka agrarna država pa mora, če hoče, da prospeva njena glavna opora, poljedelstvo, na to delati, da ohrani notranji trg svoji poljedelski produkciji in to reši pred uničujočo jo tujo konkurenco. Naši poljedelski produkti, katere proizvajamo pod zelo neugodnimi odnošaji, ne smejo biti izpostavljeni konkurenci onih dežel, katere producirajo mnogo cenejše nego mi.

Tem nedostatkom pa more odpomoči edino le država s premišljeno carinsko in trgovinsko politiko.

Kaj pa je carina?

Kakor znano, ima vsaka država na meji hiše za carinske stražnike, ki imajo na to paziti, da ne pride

*) Vsled nedostajanja prostora nismo mogli tega spisa preje priobčiti.
 Uredništvo.

nobeno blago v državo, predno se ne plača za njega predpisane svote denarja t. j. carine ali colnine. S to carino naj se torej branijo domači izdelki pred konkurenco tujih. Kajti čim večja je konkurenca, čim več pride na pr. živine ali žita iz tujine na naše trge, tim nižje bodo cene. Vsled tega je za vsako panogo produkcije potrebno, da je carina tako visoka, da se domači proizvodi s taisto v resnici varujejo. Vsled tega imenujemo to carino tudi varstveno carino.

Razven carine igrajo pa v posameznih državah posebno vlogo oziri, katere mora imeti ena država glede trgovine druge. Da se torej promet najrazličnejših izdelkov iz ene države v drugo in obratno omogoči, sklepajo posamezne države med seboj *carinske in trgovinske pogodbe*, ki veljajo le za gotov čas in katere se mora po preteku te dobe zopet obnoviti.

Trgovinske pogodbe so torej dogovori med dvema ali več državami glede ureditve medsebojnega trgovskega prometa.

In ravno pri sklepanju trgovinskih pogodb se je pri nas z ozirom na poljedelstvo mnogo grešilo. In tega so bili poljedelci tudi sami precej krivi. Mesto da bi poljedelci vporabljali vso svojo pozornost, vso svojo moč in ves svoj vpliv, ko so se sklepale trgovinske pogodbe z drugimi državami, mesto da bi na to delovali, da bi dobili naši poljedeljski izdelki primerne varstvene carine, ki bi nas branile pred povodnijo tujih izdelkov in tako pred uničujočim zniževanjem cen — mesto vsega tega se naši poljedelci sploh niso za to brigali.

Vse drugače so delovali industrijalci. Ti so se organizovali ne glede na politično naziranje in so pridno zbirali material, s katerim so pridobili svojim zahtevam pri sklepanju trgovinskih pogodb primeren ugled.

In tako se je zgodilo, da je začelo naše poljedelstvo hirati, ker ni imelo primernih varstvenih carin, dočim se je industrija začela ugodno razvijati.

Posledki te ravnodušnosti napram carinsko- in trgovsko-političnim pogodbam z inozemstvom so se pri poljedelstvu kmalu začeli pojavljati, in sicer sledeče:

1. cene naših produktov so se tako znižale, da se je manj za nje dobilo oziroma skupilo, nego so produkti v resnici stali;

2. denar je pošel — in poljedelec se je začel zadolževati;

3. naši služabniki in delavci so nas zapustili, obrnili so se k industriji, ki jih boljše plača;

4. vsled visoke varstvene carine, katero uživa industrija, morali smo začeti za industrijelne izdelke plačevati kar najvišje cene.

Kako naj se odpomore tem nedostatkem?

Predvsem moramo na to delovati, da dobimo za naše izdelke ceno, ki približno pokrije, kar nas stane proizvodnje. To ceno moremo pa le takrat doseči, če delujemo z vsemi sredstvi na to, da se pri novih carinskih tarifih naloži na tuje poljedelske pridelke tako carino, da se pridelkov ne more več v takih množinah uvažati iz tujine, kot doslej. Na ta način se bodo tudi cene naših produktov v toliko spremenile, v kolikor odgovarjajo domači potrebi in pa proizvodnim stroškom.

To pa ni mogoče, če je naša carina za živino in žito takorekoč najnižja v celi Evropi. Da, še več! Nekateri poljedelski produkti so sploh carine prosti in sicer na podlagi posebnih dogovorov.

Taki produkti so: sadje, zelenjava, razna semena, rastline, živa perutnina, jajca, med, sirove kože, perje, lan, razni živalski produkti, smola itd.

Če pogledamo našo trgovinsko statistiko v letu 1890—1900 in opazujemo izvoz in uvoz z ozirom na živino, tedaj vidimo, kakšno škodo nam je delala tuja konkurenca.

	Izvoz	Uvoz	Po odštetju uvoza preostaja za izvoz
Voli	19,415.333	12,269.183	7,146.150
Biki	2,489.620	198.429	2,291.191
Krave . . .	13,514.732	1,630.586	11,884.146
Ovce . . .	3,165.198	336.540	2,828.658
Prašiči . .	16,974.640	9,307.992	7,666.648

Navedene številke nam prav jasno kažejo, da bi uvoz iz tujine prav lahko pogrešali, ker imamo sami dovolj živine na razpolago — in vsled tega pač ni čudno, če so cene vsled uvoza tako zelo padle, da smo bili včasih prisiljeni, blago za prav smešne cene prodati v tujino. Prav nič drugače ni pri drugih produkcijskih vrstah, predvsem pri žitu itd.

Kaj naj torej naše poljedelstvo zahteva za slučaj sklepanja trgovinskih pogodb?

1. Primerne visoke varstvene carine za naše poljedelske in gozdarske produkte; v ta namen naj se postavi

2. dvojen tarif. Ta tarif vsebuje dve vrsti carinskih postavek. Ena vrsta določuje one carinske postavke, ki naj veljajo takorekoč kot kazenske carine onim državam nasproti, ki bi se branile, skleniti z nami trgovinske pogodbe; to je takozvani maksimalni tarif. Druga vrsta pa določa one carinske postavke, katere sme država pozneje tujim državam dovoliti in katerih sploh ne sme država več znižati. To je minimalni tarif.

Tudi mora država enkrat za vselej opustiti ono navado, da dovoli inozemstvu iz tega ali onega ozira posebne predprave ali največje ugodnosti na carinsko- in trgovsko-političnem polju.

Pred vsem moramo pa še vpoštevati nevarnost, katera nam preti od prekomorskih držav, pred vsem

od Amerike. Ta neprenehoma preplavlja naše trge, kar je popolnoma razumljivo, če pomislimo, da je Amerikancu mogoče pošiljati v Evropo pšenico po 10 kron meterski cent.

Amerika je znala svojo produkcijo tako zelo varovati, da je konkurenco skoraj popolnoma onemogočila. Tako uživa n. pr. amerikansko poljedelstvo skoraj trikrat tako visoko varstveno carino nego mi.

Vpoštevajmo vsa ta navedena dejstva in pogledjmo kako so se varovali interesi poljedelcev pri sklepanju zadnjih trgovinskih pogodb — in v koliko se je pri tem oziralo na označene nedostatke in zahteve.

Nove trgovinske pogodbe so se namreč sklenile a) z Nemčijo dne 25. januarja 1905, b) z Italijo dne 11. februarja 1906, c) z Belgijo dne 12. februarja 1906, d) z Rusijo dne 15. februarja 1906 in 12. marca z Švico. Tudi trgovinska pogodba s Srbijo je izgubila dne 28. februarja 1906 svojo veljavo in še ni bila obnovljena, ker obe vladi ne moreti priti do sporazumljenja. Za zdaj veljajo napram Srbiji postavke avtonomnega carinskega tarifa; tudi z ozirom na veterinarstvo ima Avstro-Ogrska popolnoma proste roke.

Z Bolgarijo in Romunijo smo kakor z skoraj vsemi drugimi državami v razmerju največje ugodnosti.

(Dalje prihodnjič.)

Pomen buteljskih vin domačega pridelka za povzdigo našega vinarstva.

(Konec.)

Pa tudi njegovi sosedbi bi na tak način mnogo pridobili. Za vzglede bi lahko navedli mnogo primerov bodisi iz Vipavskega ali Dolenjskega, jeden tak slučaj je pa posebno tipičen, namreč vino iz Gadove peči pri Krškem. Nočemo se nadalje o tem v podrobnosti spuščati, ker bi lahko veliko takih izgledov našli, navedli smo le enega kot karakterističnega.

Če pa imajo naši vinogradniki vzrok, da skušajo ugled svojih vin povzdigniti, toliko bolj naj bi se potrudili naši domači vinotržci in vinske tvrdke, da bi si z zasnovanjem novega načina prodaje domačih vin, pridobili več veljave, in povzdignili svoj promet. Dan na dan opazujemo, kako tuje vinske tvrdke uvažajo več vina na Kranjsko, kako si znajo z vsakovrstnimi ugodnostmi pridobivati večje število odjemalcev in naj so gostilničarji ali zasebniki.

Z mešanjem vin jim védo dati nek indifirenten vinski okus; s takimi vini ki so navadno cenejša kot domača, delajo zlasti pri manj izobraženih in revnejših gostilničarjih najboljše kupčije. Domače blago se zastavlja ter trpi vsled tega na priljubljenosti in konsumu.

V tej zadevi pa bi zamogle naše domače vinske tvrdke storiti prav mnogo koristnega za povzdigo domačega vinstva.

Povsod pri naših vinogradnikih se dandanes že dobivajo tako izborna vina, da so vredna, da se jih z umnim kletarstvom pripravi do popolne zrelosti in se jih potem spravi v promet kot buteljska vina, bodisi, da se jih prodaja gostilničarjem v sodcih ali pa že v steklenicah. Taka domača buteljska vina prodajala naj bi se potem na drobno po 1—2 K in naj bi $\frac{7}{10}$ litra obsegala.

Kako hvaležno polje se v tej zadevi nudi našim vinskim tvrdkam in kako zelo bi se povzdignil konsum naših vin in ugled gostiln kjer bi se dobivala taka vina in koliko bi pridobili naši gostilničarji!

Slednjič, kako ugodnost nudijo taka buteljska vina zasebnikom, vinopivcem in obiskovalcem gostiln.

Prav mnogi so slučajji, ko bi hišni gospodar rad postregel svojemu prijatelju znancu z boljšo pijačo! Tuja buteljska vina so ne le predraga in se ne vé, kaj se kupi, prav mnogokrat se jih v manjših mestih in trgih niti ne dobi. Z navadno pijačo se pa ne ustreže in tako se le prerado dogaja, da se mnogo, preveč popiva, od česar se ima le slabe posledice. Zopet koliko je slučajev, ko bi človek rad pil kako boljše vino; ko bi v neznani gostilni, kjer se boji, da ne bi dobil slabo, ponarejeno vino, rad pil steklenico buteljskega vina, o katerem izviru in dobroti je prepričan. Prav mnogokrat bi se pila taka buteljska vina v domačih hišah, pošiljala bi se kot darila znancem in prijateljem v tuje kraje; tuji iz nevinorodnih krajev kupovali bi naša buteljska vina.

Kje so šele razne svečanosti, prazniki, prijateljski sestanki, odhodnice in druge prilike, kjer se rado seže po boljšem vinu v buteljkah!

Za vzgled konsuma navedimo slednjič še množino pive, ki se dandanes na deželi popije. Ali bi bil tak visok promet pive mogoč, da niso uvedli prodajo pive v steklenicah? — Kdor si ne upa iztočiti na dan po cel sodček pive, pa si naroči pivo v steklenicah in ž njimi postreže gostom. Kako težavna je manipulacija s takim pivom poleti v vročini ali pa sredi zime; koliko zabojev je treba prenašati in prevažati in vendar gre kupčija.

Zakaj ne bi naše vinske tvrdke posnemale pivovarje? Koliko dobrega vina bi se na ta način več spilo, namesto da se sega po pivu? Kako bi zamogli zlasti gostilničarji na deželi povzdigniti svojo obrt, če bi poleg svoje navadne kislice ali brozge točili dobra buteljska vina!

Sklepamo s trditvijo: Naša vina iz finih sort so pripravna za v buteljke; treba jih je le z umnim kletarjenjem pripraviti do popolne zrelosti, da ne puščajo na dnu steklenice nobene gošče. Kot taka so plemenita pijača in vsakdo bi si jih rad privoščil o danih prilikah. Zato zaslužijo da to njih lastnost izkoristimo nam v dvojno korist: v povzdigo dobre vinske kapljice in večje prodaje. V ta namen so po-

klicani naši vinogradniki in domače vinske trdnice, da uredé in upeljejo to kupčijo tako, da se bode prodajala na drobno steklenica domačih buteljskih vin od 1—2 K. V lastnem interesu naših gostilničarjev je pa ležeče da se poprimejo tega novega spečavanja, ki jim bode donášalo le korist. Naše vinarstvo bi pa s tem mnogo pridobilo.

Želeti je tedaj, da začno v doseg tega namena naši vinogradniki, vinske trdnice in gostilničarji le v tem smislu delovati — občinstvo se jim bo hvaležno odzvalo. Sedaj je pravi čas zato, dokler nam tuja konkurenca ne pokvari cene naših vin in dokler imajo naši vinogradniki veselje do vinoreje, ki jim v sedanjih razmerah po trudapolnem delovanju in obilih stroških donáša lepe dohodke.

Zato pa imajo buteljska vina domačega pridelka za povzdigo našega vinarstva velik pomen, ako se jih bode v označenem smislu spravljalo v občni promet. Da bi se to uresničilo, v ta namen je spisan ta članek.

Pridelek žita na Kranjskem l. 1906.

(Statistični podatki c. kr. poljedeljskega ministrstva.)

Na Kranjskem se je lani l. 1906 pridelalo:

	ha	hl	ali povprečno na ha: hl
1.) pšenice na	22.207	275.228	12.4
2.) rži „	15.069	174.551	11.6
3.) ječmena „	13.203	181.272	13.7
4.) ovsa „	17.241	374.852	9.5
5.) koruze „	14.922	291.173	19.5

skupaj na 82.642 1,297.076 13.3

Množina 1,297.076 hl = 797.374 q (1 q = 100 kg)

Povprečna tržna cena za žito v Ljubljani je bila dne 12. grudna po 15 kron za 1 q, zato reprenzentuje vrednost v l. 1906 na Kranjskem pridelanega žita 11,960.610 kron ali približno 12 milijonov kron.

Ves lanski žitni pridelek v Avstriji je pa znašal na 6,536.913 ha 84,364.688 q in ako ga po isti vrednosti (1 q = 15 kron) cenimo, tedaj je bil vreden 1 265,470.320 kron, ali okroglo 1265 milijonov kron.

Čeravno meri Kranjska 30. del vse monarhije, vendar ni znašal lanski nje žitni pridelek 1⁰/₁₀ vsega žita, iz tega sledi: da Kranjska kljub temu, da je bila lanska žetev dobra, ne prideluje toliko žita, kolikor bi ga imela po svoji velikosti, niti toliko, kakor povprečno druge avstrijske kronovine; v primeri s temi je očitno na bolj zadnjem mestu.

Književnost.

Koledar za kmetovalca 1907

je ravnokar izšel. Veseli nas vsak pojav na polji kmetijske prosvete. In koledar za kmetovalca, ki leži pred nami, ima mnogokoj koristno zrno v naše na-

mene. Že spolnujoč splošna pravila o živinoreji, ki bi jih moral imeti sleherni gospodar v malem prstu, bi slovenski kmetovalec pridobil na leto velike vsote, ki vsled naše nerodnosti sedaj splavajo po vodi. Z dobro voljo bi tu mnogo dosegli.

Sledi oddelek iz mlekarstva in obdelovanja travnikov. Razne formule iz mlekarstva za naše razmere nimajo ravno praktičnega pomena.

Všeč nam je pa oddelek o gnojenju in gnojilih, ki so čedno in pregledno opisana in karakterizovana v svojih učinkih. Zatem pridejo oddelki iz sadjarstva, vinstva, kletarstva in živinozdravstva. Važni so nauki u prešičji rdečici in cepljenji proti nji. Pri zdravilih so ponekod samo nemška imena, dasi vemo zanje pristno slovenska.

Ker so jeli zadnja leta v ljubljanski okolici nekaj poskušati s hmeljem, zato je tudi tej stroki posvečenih nekaj strani.

Še najbolj nam ugaja Župnekova zbirka zakonov o deželni kulturi, poljedelstvu in povzdigi kmetijstva, ki je sicer sestavljena le v kolikor moč ozki obliki, a vendar nudi marsikaj dobrega. Tudi tu ponavljamo: Pač bi bilo želeti, da bi se gospodarji s svojimi odraslimi sinovi ob nedeljah in praznikih zbiral, ter bi se o takšnih najvažnejših rečeh podučevali in razgovarjali.

Priporočamo mnogim gospodarjem, da si dobro prečitajo odstavek na strani 137 o „razdelbi skupnih zemljišč“ in na str. 140 „o zložbi ali komasaciji zemljišč“.

Na koncu je tudi površna naštetev slovenskih zadrug izpod peresa znanega Lapajnet. Kljub temu, da se žitno skladišče v Sinčavesi bori za svoj obstanek, se ne moremo okleniti misli, da skladišča za žito, fižol, laneno seme, krompir in druge poljske pridelke ne bi bila za naše slovenske razmere. Prihodnje desetletje nam pokaže, kdo da ima prav.

V obče je koledar za kmetovalca 1907 sestavljen še vedno tako, kakor bi se hotel namenoma izogniti ogromni večini slovenskih kmečkih hiš, ki se ne navdušujejo ne za zastarano kranjsko kmetijsko družbo, ne za liberalno celjsko zvezo; valovanje čilega življenja, ki ga opažamo sicer v naši domovini, pogrešamo v tej knjižici. Morda pa le pride čas, da spoznajo tudi kranjski kmetijski veščaki, kje da imajo zastaviti svoje sile, da bodo res služile napredku kmetovalca.

Fr. P.

VABILO

na

redni občni zbor

Mlekarske zadruge na Dobrovi pri Ljubljani,
registrovane zadruge z omejeno zavezo,

ki se bo vršil v nedeljo, dne 3. februarja 1907 ob 3. uri
popoldne v meznariji na Dobrovi.

Dnevni red:

1. Prečita se zapisnik zadnjega izrednega občnega zbora.
2. Poročilo načelnštva in nadzorstva.
3. Predloži se zaključek računa za leto 1906.
4. Volitev načelnštva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Raznoterosti.

ODBOR.

VABILO

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Strugah,
reg. zadr. z neom. zavezo,

ki se bo vršil v nedeljo, dne 10. svečana 1907 ob 3. uri
popoldne v župnišču.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelnštva in nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1906.
4. Volitev načelnštva in nadzorstva.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

VABILO

na

OBČNI ZBOR

Hranilnice in posojilnice v Šmartnem pri Kranju,
registrovane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil v nedeljo, dne 3. februarja 1907 ob 3. uri
popoldne v stari šoli.

Vspored:

1. Poročilo načelnštva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1906.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Volitev načelnštva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

ODBOR.

VABILO

na

X. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Škocijanu pri Dobravi
na Dolenjskem,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil v nedeljo, dne 24. februarja 1907 ob 3. uri
popoldne v posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnštva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1906.
4. Volitev načelnštva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Načelstvo.

VABILO

na

V. REDNI OBČNI ZBOR

Mlekarske zadruge v Spodnjih Danjah,
registrovane zadruge z omejeno zavezo,

ki se bo vršil v nedeljo, dne 10. februarja 1907
ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnštva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje letnega računa za l. 1906.
4. Volitev načelnštva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Načelstvo.

VABILO

na

XVI. REDNI OBČNI ZBOR

I. Okrajne hranilnice in posojilnice v mestu Kamnik,
registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil v soboto, dne 2. februarja 1907 ob 2. uri
popoldne v posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelnštva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1906.
4. Volitev načelnštva.
5. Volitev nadzorstva ozir. računskega pregledovalca in njega namestnika.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

ODBOR.

VABILO

na

III. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Krki,
reg. zadr. z neom. zavezo,

ki se bo vršil v nedeljo, dne 3. svečana 1907 ob 3. uri
popoldne v posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1906.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Načelstvo.

VABILO

na

OBČNI ZBOR

Hranilnice in posojilnice v Št. Petru na Krasu,
registrovane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil v nedeljo, dne 3. svečana 1907 ob 3. uri
popoldne v posojilnični hiši.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1906.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Načelstvo.

VABILO

na

OBČNI ZBOR

Hranilnice in posojilnice Št. Vid nad Ljubljano,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo,

ki bode v nedeljo, dne 10. februarja 1907 ob 3. uri popoldne
v Cebavovi dvorani.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrditev računskega zaključka za leto 1906.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

VABILO

na

V. REDNI OBČNI ZBOR

Mlekarske zadruge v Dolskem,

registrovane zadruge z omejeno zavezo,

ki se bo vršil v nedeljo, dne 10. februarja 1907
ob 1/2 4. uri popoldne v Kamnici hiš. št. 11.

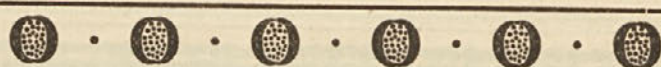
Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1906.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Sklepanje o novi mlekarni.
8. Slučajnosti.

Načelstvo.

Ako bi ne došlo ob določenem času zadostno število
zadrušnikov, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in z
istim dnevnim redom drug občni zbor, ki je sklepčen brez
ozira na število navzočih.

Priporoča se: Vzajemna zavarovalnica proti požarnim škodam in poškodbam zvonov.
Edini domači zavod te stroke: Ljubljana, Medjatova hiša.

Kranjska tovarna lanenega olja, Kranj

Zabret & Huter

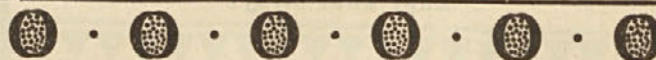
priporoča

Sladko laneno olje in lanene tropine (preše)

najboljše kakovosti v vrečah po 50 kg.

Naroča se pri „Gospodarski zvezi“ ali
naravnost pri tvrdki. Opomniti je, da je la-
neno olje mrzlo stiskano, nima v sebi nika-
kega albumina in je ravno raditega najboljše
kakovosti. V kolikor pa je laneno olje boljše
brez te sestavine, v toliki meri pridobe s to
sestavino lanene tropine (preše). Analiza lane-
nih tropin znaša: 40—41% surovega proteina
(beljakovin) z 9—10% olja po analizi št. 1901
c. kr. poljedelsko kemičnega preizkuševališča
na Dunaju.

274 x-8

Delniška stavbinska družba »UNION« v Ljubljani.

Ob začetku leta sklepajo posojilnice na občnih zborih o porabi čistega dobička. — Delniška stavbinska družba „UNION“ se usoja pri tej priliki opozoriti p. n. hranilnice in posojilnice, da so še oddati delnice III. emisije, in da blagovolè vsaj en del čistega dobička uporabiti za nakupovanje delnic družbe „UNION“. — S pomočjo združne organizacije se je posrečilo postaviti krasno stavbo hotela „UNION“. — Delničarji postali so solastniki tega podjetja, in delnice imajo sedaj svojo vrednost. Treba je pa še oddati III. emisijo, in odda se lahko, ako naše hranilnice in posojilnice vzajemno postopajo in prevzamejo delnice. — Tako národno-gospodarsko delo mora vspevati. — Oglasila za podpise delnic sprejema podpisani načelnik.

Dr. V. Gregorič,
načelnik.

Živo divjačino

jerebice, fazane, srne, jelene, uharice za lov,
vsakovrstne ropne živali, in ptice, kokoši,
gosi in krasne fazane

kupuje in prosi ponudb

Edvard Mayer

razpošiljatelj žive divjačine

Dunajsko Novomesto, Schneeberggasse št. 10.

Avstrija.

268 12—9

Podružnica trgovine z živalmi Lavanyukut. Ogrsko.

C. kr. priv.

pred ognjem in tatovi varne

blagajne

prodaja najceneje dobro znana tovarna blagajnic

M. Adlersflügel

založnik Raiffeisnovih posojilnic

Dunaj, I., Franz Josephs-Quai št. 27.

247 24-2

Mlatilnice

lahko tekoče z rokami za goniti.

Mlatilnice vsakovrstne
z vrtilom (gepeljnom).

Mlatilnice z motor-

jem na bencin (najcenejša gonilna-
sila) kakor tudi vsi poljedelski stroji po

zelo znižanih cenah

pri

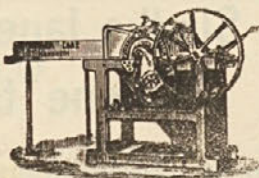
Karol Kavšeka nasled. 248 x—2

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in zaloga strojev.

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Vsakdo naj se v svojo korist prepriča predno
kupi kaki stroj!

Gospodarsko društvo Baderna

v Istri

262 24—16

ima v svojem združnem skladišču

pristnega terana in izborna belo vino!

Cene zmerne!

Pošilja se pod sledečimi ugodnimi, poštenimi
pogoji:

1. Vino se pošilja franko skladišče ali želez. postaja Sv. Petar u Šumi ali Poreč (Parenzo). — Tudi v lastnih sodih, ki se vrnejo franko na eno obeh postaj.
2. Od postaje gre blago na račun in riziko naročnika.
3. Reklamacije veljajo še osem dni po dostavi fakture (računa).
4. Plača se takoj ali tekom 30 dni potom Zadrugne zveze v Ljubljani.
5. Vino se tudi zamenja za les — fižol — krompir — moko — otrobe — koruzo in druge gospodarske in obrtniške izdelke.
6. Pri naročilih izpod 300 litrov se vzorcev ne pošilja.

Zadruga! Trgujemo med seboj! Poma-
gajmo druga drugi! Vsaka kon-
kurenca — vsak riziko je izključen pri
kupu in prodaji!

Naše načelstvo posreduje radevolje brez-
plačno tudi pri nakupu vina in grozdja
od nje članov. Za posredovano kupčijo
prevzame garancijo!

Berite!

Prva kranjska mizarska zadruga v Št. Vidu nad Ljubljano

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

nasproti železniške postaje Vižmarje v lastni hiši

naznanja slavnemu občinstvu, da si je preuredila

mizarsko delavnico s strojnim obratom na parno silo.

Velika zaloga **spalnih, jedilnih in salonskih oprav, vseh vrst in slogov** od preprostih do najfinejših, po najnižjih cenah, brez konkurence.

Izdeljuje vsa **pohištvena in stavbna dela, oprave za hotele, sanatorije in druge javne zgradbe.**

257, 24—19

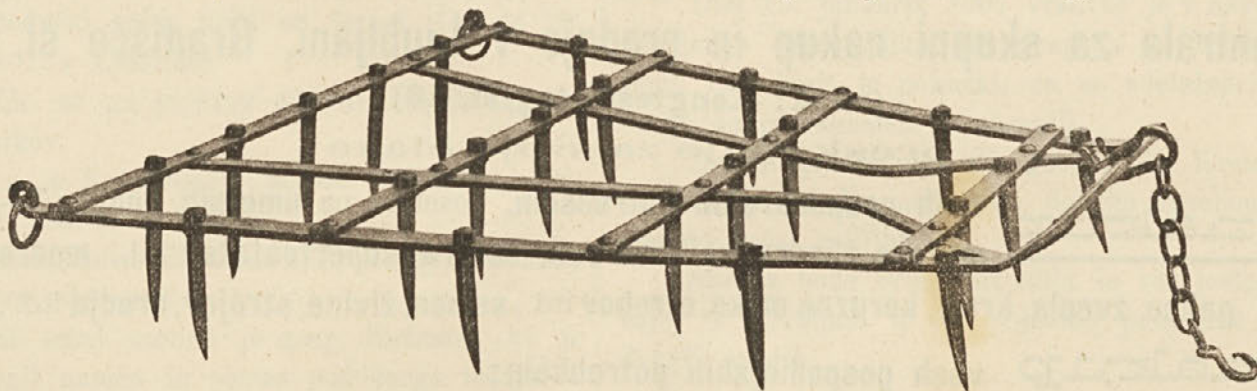
**Zaloga v Šent Vidu nad Ljubljano, prodajalna v Ljubljani,
Dunajska cesta št. 18. — v hiši Kmetske posojilnice.**

Ceniki na razpolago.

Provačini in mačeti brezplačno.

Najboljše patentirane brane

nadkriljujejo vsakovrstne dosedanje lesene brane, ker so nepokvarljive ter se zobovi vsikdar lahko z novimi nadomeste. — Cena za 1 komad (teža približno 25 kg) 15 K

Nadalje vse vrste dobro varjenih verig za živino, vozove itd., kakor raznovrstnih kovanih žeblov priporoča

258, 24—19

Prva žrebljarska in železo-obrtna zadruga v Kropi in Kamnigoric

registr. zadruga z omejeno zavezo.

Ceniki na zahtevo brezplačno in franko. Kmetijske zadruge pri večjem odjemu popust.

Najboljša in najsigurnejša

Stanje vlog 30. junija 1906:
čez 12 milijonov kron

prilika
za štedenje!

Denarni promet 30. junija 1906:
čez 27 milijonov kron

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

preje: Gradišče štev. 1

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kaknega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 kron čistih **4 K 50 h** na leto.

Stanje vlog 30. junija 1906: K 12,485.874·93 — Denarni promet v letu 1905: 54,418.440·28

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo.

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 30. junija 1906.

249, x-2

Dr. Ivan Susteršič,
predsednik.

Josip Šiška, kanonik,
podpredsednik.

Odborniki:

Fran Povše,
vodja, graščak, deželni odbornik, drž. in dež. poslanec itd.

Anton Belec,
posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano.

Anton Kobi,
trgovec in pos. na Bregu.

Karol Kauschegg,
veleposestnik v Ljubljani.

Matija Kolar,
župnik pri D. M. Polju,

Ivan Kregar,
svet. trg. in obrt. zbor. v Ljubljani.

Frančišek Leskovic,
zasebnik in blag. ljud. pos.

Karol Pollak,
tovarnar in posestnik v Ljubljani.

Ivan Pollak,
tovarnar in pos. v Ljubljani.

Gregor Šlibar,
župnik na Rudniku

Gospodarska zveza

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

centrala za skupni nakup in prodajo v Ljubljani, Gradišče št. 1

(uhod: Kongresni trg št. 16)

preskrbuje za svoje člane

nakup

vseh gospodarskih potrebščin, posebno pa umetnih gnojil: Tomaževe žlindre, kalijeve soli, solitra, superfosfatov itd., modre galice, žvepla, krme, koruzne moke, otrobov itd., semen, živine, strojev, orodja itd.;

nakup

vseh gospodinjskih potrebščin;

prodajo

vsakovrstnih kmetijskih pridelkov in izdelkov.

Zaloga klajnega apna, oddaja se od 5 kg. naprej.

Izdajatelj: Zadruga zveza v Ljubljani.

Odgovorni urednik: Ivan Rožman, uradni ravnatelj „Zadruga zveze“. — Tisk Zadruga tiskarne, reg. zad. z om. zav. v Ljubljani.